

Megjelen minden
vasárnapon.

Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagy-Beckerekben, hová az elő-
fizetési penzek és iktatási díjak
küldendők.

TORONTÁL.

Előfizetési árak:

Egész évre 6 frt - kr.
Fél évre . 3 frt - kr.
Negyed évre 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 10 kr.

Vegyes tartalmu hetilap. — A vármegye közlönye.

Hirdetések és melléletek minden nyelven vétetnek fel a kiadóhivatalban. Keretik az iktatási díjakat az iktatmányokkal együtt legelőbb *penék délig* beküldeni, mivel azok különben tekintetbe nem vétetnek.

Magán hirdetések: A 3-hasábos garmondör első hirdetésnél 6 kr., többszörinél 4 kr. Kincstári illeték minden egyes beiktatásért 30 kr.

Hivatalos hirdetések: A nagym. m. kir. belügyministerium határozata értelmében a hivatalos hirdetések *bermentve és elő-
lelesen beküldendő közlési díja* 1875. év első napjától kezdve következőleg állapították meg:

100 szög <i>egyszer</i> közölve és egy a hirdetés igazoló lap	frt 1-67
200 - - - - -	- 2-67
300 - - - - -	- 3-67

és így tovább minden megkezdett 100 szögért 1 firtal több.

Alulirt kiadóhivatalnak van szerencsése, a tek. szolgabíró-hivataloknak, közsegeknek és magán hirdetőknél tudára aani, hogy nem helybeli hirdetések csak akkor vétetnek fel legyenek bar azok hivatalos vagy magán hirdetések, ha a hirdetési díjat az itt közölt tarria szerint a hirdetéssel együtt beküldik, vagy pedig kötelezik magukat, a kiadóhivatal által *utánról* mellett feladott nyugtat és támpeldányt a postán mindenkor kiváltani.
A „Torontál” kiadóhivatala.

Nagy-Beckerek, 1890 ápril hó 10-én.

Az uralkodó látogatást tesz koronás társainál, elmegy személyesen velök megismerkedni, elmegy a polgárisodás és művészet haladásait szemlélni, elmegy nagy versenytársainak katonai gyakorlataiban részt venni, s a mi még több: nem is incognitóban. Felfordult világ, mondanak elődeink.

Eddig rendszerint csak a hódítás ingere csalta ki országából az uralkodót, s a hatalmasságok közt legszorgalmasabb utazó a szultán volt, mert legtöbbször ment ki hódításokra.

A népek veszélyesnek tartották az uralkodót utnak eresztetni. Számos európai törvényekben van megírva, hogy a királynak nem lehet a karok és rendek beleegyezése nélkül az országból távozni, s ha a határon kívül egy sétatuzást tett, távolléte alatt regenség alakított. S van olyan ország is, mely kizárta az örökösödésből azon királyfit, ki külföldön született.

Mennyire üt el a multól korunk szelleme! Az autocratia, nemcsak az alattvalókat, hanem saját magát is az illem és hagyomány annyi szabványával hálózta körül, hogy a szabad akaratból legkevesebb része jutott annak, kit korlátlan hatalommal ruházott fel az uralkodási jog.

Korunk szabadabb szelleme a trónt is derültebb, elevenebb légkörrel vonta körül.

Az uralkodó a mint a képviseleti rendszer által az alkotmányosság propyleumába lép, annyi közvetlen érintkezésbe jön a zár-

kozás helyett a mozgó, a tevékeny, a behatásokkal dus étellel; annyi alkalmat nyer alattvalóinak vágyódásait, törekvéseit, a nép szellemét, s azon tényezőket, melyek a közvéleményt mozgatják, megismerni, hogy biztosabb kézzel láthat feladatához. A képviseleti rendszer a nyilvánosságból meríti ereje javát, s ezen erő az, mely az uralkodót is felvilágosítja a helyzet nehézségei és előnyei felől.

Ezen egyszerű észrevételek a többek közt arra is vonatkoznak, hogy a mostanság a koronás fők tevékenyebben hatnak a világtörténelem folyamára, s nem egyszer esik meg, hogy a mit diplomáták bebonyolítottak az uralkodók barátságos látogatásokkal intéznek el. A képviseleti rendszer ez által nincs legkevesebé is megtámadva, mihelyt azon elv nem sértetik meg, mely az alkotmányosság alapja, hogy t. i. a király uralkodik ugyan, de nem kormányoz, s e szerint a felelősség sulya a ministeriumon fekszik.

Mi nem döbbenünk meg azon, ha sokszor váltanak egymással közvetlenül eszmét az uralkodók; sőt ezen érintkezéseik a béke fentartásának különös eszközei is lehetnek.

S azt, hogy most annyi uralkodó utazgat, nem tekinthetjük egyébnek, mint azon komoly szándéknak, mely nem összeütközések előidézése, hanem elhárítására törekszik egész erővel, s a békét minden becsületes áron fentartani szándékozik.

Edzzük az ifjuságot!

Alig van intelligens ember e hazában, ki a testgyakorlat fontosságáról ne hallott vagy ne olvasott volna. Orvosok, paedagogusok hirdetik üdvös voltát; a törvény szerint kötelezett tantárgy; és mégis a tapasztalat mit mutat? Azt, hogy egynehány tantárgy-gyal együtt a tornaoktatás nagyon mostoha gyermeke sok iskolának: számüzött emberként alig-alig fogadják be a tudományok csarnokába.

A világtörténelem tanúsága szerint a görög műveltség fénykorában a classikus iskolákon kívül voltak még gymnáziumok, hol az ifjaknak alkalom nyílt testök edzésére. A görögöktől eltanulták a rómaiak s más népek, melyek mindegyikénél főzél vala erőteljes katonákat képezni.

A tizenyolczadik század vége felé különösen Németthonban több lelkes hazafi tüzte ki feladatát a tornázás általánosítását. Nálunk a kultura terén oly elévülhetlen érdemeket szerzett nagy jelesünk, báró Eötvös, 1867-ben egy ministeri rendelettel a testgyakorlatot valamennyi középtanodában kötelező tantárggyá tette, a mely kötelezettség a következő évben alkotott népoktatási intézetre.

Az iskola oktat és nevel. Legyen az elemi, közép, vagy felső, csak részben oldja meg feladatát, ha a nevelésről félig-meddig megfelekedzik. Miután pedig a testgyakorlat fontos eszközt képez az embernevelésben, annak alkalmazása elenged-

A TORONTÁL TÁRCZÁJA.

Szép modellek.

Elbeszéli egy piktor.

III.

Pálma.

Kezdő koromban az Imre-utczában laktam, szerény hónapos szobában, kissé magasan ugyan, de legalább közelebb a mennyor-szághoz.

Ép a szomszédház udvarába láttam ablakból; a szomszéd udvarban pedig egy hamis leánykára, a ki folyton reám kaczagott s kaczerkodott. Mint később megtudtam s nagyon természetesen találtam: a leányka zárdában nevelkedett s apácának készült. Ha csókot hintettem feléje, viszonzotta; ha mosolyogtam, ő is mosolygott; ha dévajkodtam, ő is megeselekedte; — egy szóval, rossz volt, pajzán és gonosz, mint a milyen egy csintalan kis gyermekleányka lehet, a ki kolostorban tanult

... Te vagy ez Pálma, te kis aranyos! Egy pajzán, kaczer mosoly egész lényed, csupa csintalanság és rosszakodás minden tetted!

Én az ablaknál festettem, te pedig a vasrácsra támaszkodva átkandikáltál. Saprísti, mondok, te is be jól festesz! Gömbölyü orczácskád enivaló, kebled ingerlően domborodik és derekad karesu, mint a szunyogé. No ez columbusi felfedezés volt! Siettem is e feletti örömet veled tudatni s egy kifogástalan csókot indítottam utnak feléd. Te hirtelen sarkon fordultál s úgy téve, mintha szájaacsát vakarnád, a csókot viszonzotad. Ez annyira hatott reám, hogy hamarosan megfordítva palétámat, melyen a festéket keverem, annak sötét olajbarnította lapjára a kremsiféhez ártatlan színével a következő hangzatos szót eszeteltem:

„Szeretlek.”

Te mosolyogva bölintottál reá; megértetük tehát egymást s viszonszerelmünk ettől a percztől fogva fényesebb lön, mint a nap. Néma kaczerkodásunk így tartott egy-két-kilencz napig. Végre meguntad a dolgot s a tűzfal ökörszemablakából, honnan töletek senkisémet láthatott, átkiáltottál hozzám:

„Délután 4 órakor Budára megyek a reték utczába, átjön?”

Kedves olvasó, ez ép olyanformán hangzik, mint mikor én Párisban sétálva, egy

ösmerősömmel találkozom, a ki így szól hozzám; átsétálok Pekingbe a kinézerek közé, elkísér?

De ha Afrika közepébe invitálnának is meg, hogy ne mennék, mikor egy szép leány kér meg, a milyen te vagy, aranyos!

* * *

Imádom a kalandokat, siettem tehát, hogy ezt el ne mulasszam.

Bemutattam magamat s kísértelek. Ó mennyit tudtál csevegni; hangod úgy cseng, mint az ezüst esengetyü szólása, száz esztendeig is elhallgatnám. A lánczhyd-téren rózsákat vettem neked, Marchal Nielt, hogy még aranyosabban nézzél ki. Te nagynédhez utaztál, a ki korcsmárosné a reték utczában, de a ki szerencsére nem volt otthon. Mit sem tesz! Azért fagylatozni eljöttél velem, vacsorázni is. Pompás borokat ittunk, ugy-e kis aranyos? És a pompás borok szilaj kedvre hangoltak; szemed, orczád csillogott, jókedvedben kaczagtál és a nektárt kiöntötted a terítőre. Nem tesz semmit, van még több bor is a világon, igyunk champagneit, a pezsgőtől még jobban felpezsdül a kedély.

Ohó, azt mondod, hogy a zárdából egye-

hetlen. Ezt bővebben fejtegetve olvashatjuk kapacitásaink nagybecsű munkáiban. Lubrich Ágost „Nevelés tudományá.”ban azt mondja. „Ha a testgyakorlásnak nem is volna egyéb előnye, mint az, hogy a testet a szelem hatalma alá vetni szoktatja, már az is oly fontos nyereség, melyért a testgyakorlást a nevelés egyik kiegészítő részének kell tekintenünk. Ha a falusi tanodák testgyakorlatai czélszerűen intézvék, nem telik bele husz év s a népnek oly kedves és mégis mind testi, mind erkölcsi tekintetben oly hasznos mulatsága leszen, mely nemesebb emberképzésnek alapját képezi; rendes, egészséges életmódjának előnyeit fokozza, egyoldalú tékonyságának hátrányait ellensúlyozza; mert hiszen nyers munkával ugyanis eleget foglalkozik, de ügyessége, gyorsasága, fűrgesége, finomsága, ruganyossága nincs; ezt csak a czélszerű testgyakorlás adja meg.” Orvosi szaktelkéntelyek hasonértelemben nyilatkoznak a rendszeres testgyakorlatról, mely jótékonyan befolyásolja az egészséget, általa a test erőteljes idomzatot, alkatot, jól kifejlett csontvázat nyer.

Ujabb időben némelyek elhagyandónak, károsnak találják a népiskolai növendékeknek tornaszereken való gyakorlatát. Helyette az iskolai játékok behozatalát tartják czélirányosnak. Azonban ezen nézet még nagyon ifju arra, hogy döntő befolyással bírjon egyes nemzeteknél e tárgyban, ámbár kétségtelen hatását igazolják az angol iskolák. Dr. Felméri Lajos mondja: a játéknak a szellemre s különösen az egyéni és nemzeti jellemre való csudahatását földünkön ma csak az angol nemzet ismeri igazán, minthogy közép- és felső iskoláiban a játékokkal szintoly rendszeresen foglalkoznak az ifjak, mint a studiumokkal, pl. hetenkint 20—25 órán. — Bizonyára ily módu iskoláztatás tette Anglia fiait azokká, a mik! Más országok még igen távol vannak attól, hogy iskoláikban — sokak szerint hiábavaló — játékokra annyi időt pazaroljanak. Általános elfogadott nézet, hogy a tanulóifjúság szellemi túlterhelése ellen a testgyakorlat, vagy mint a felhozott példa mutatja a játék az óvszer.

nesen kaszirnőnek mentél, mert szüleid csődöt mondtak. No mit sem tesz, azért csak így, én nem mondom csődöt. Azt is beszéled, hogy most nem vagy helyben, jer hozzám, adok én helyet. Ennivaló, szellemes leányka vagy! . . .

A pezsgőt ismét kiöntöd, se baj, itt van friss töltés, így ki fenéki az én egészségemre. . . .

* * *

Oh, Pálma, ős idők óta nem láttalak már. Multkor, hogy éjféltájban bevetődöm az Árvay-kávéházba (merthogy nőm fürdőzni ment), egyszerre csak a te mosolygó arczodat pillantom meg a kávéházi trónuson. Ej, ugy látszik, nagyot haladtál a tanulásban, mióta a zárdát ott hagytad. És miért ne? Az ember egész életén át tanul. Vajjon mire oktatsz a sok lepke természetű ifju, a ki körötted rajong? A csintalanságban és pajzanságban te lehetnél mesterük, kedves aranyos!

— „Jean”, szólítom meg az ujsághordozót, a mint elhalad mellettem.

— „Milyen lapot parancsol?” kérdi a gyerek udvarias hajlongással.

— „A kaszirnőt”, felelém szórakozottan.

Hazánk iskolai viszonyai, midőn tantermeink — a nagyobb városok kivételével — nagyon is túltömöttek, sok esetben terv nélküli berendezésük: kétszeresen köteleseinké kell, hogy tegyék az illető faktoroknak a tanulóifjúság testi épségének, egészségének megóvása érdekében a komoly cselekvés terére való lépést. Hiszszük hogy az nem is fog soká késni, mert az országosan megindult reformok mozgalmi azt remélnünk engedik. Örvedetes eseményként konstatáljuk, hogy a kultuszminisiterumban, tehát a legilletékes helyen behatóan foglalkoznak a testi nevelésnek általunk itt tárgyalt kérdésével. Erre valóban szükség is van, mert tény, hogy torna- vagy játszótér a legtöbb iskolának nincs; itt ott akad ugyan, de az is oly primitív felszerelésű és méreteiben minden helyes számítást nélkülöző eszközökkel bir, hogy azok minden egyéb alkalmasak, csak testgyakorlatra nem. Ily eszközök használata hátróztan káros befolyásúvá válhatik az erős fejlődésben levő gyermeki testre s könnyen megtörténhetik, hogy a testi épség és egészség előmozdítása helyett ferde kinnövesü testnek és veszélyes betegségnek leszünk okozói.

Nem czélunk e helyütt fejtegetni az okos szerű tornaszat élet- és életrendtani hatását, valamint a kivétel módozatait sem. Csak a közérdeklődés felkeltésének részbeni előmozdítására szándékunk annyival és inkább, miután már külföldön e kérdés helyes megoldása az ügyhöz méltó mozgalmakat indita.

Nemzeti nagy létünk felé való törekvés — tárgyunk fontosságát tekintve — hatványozott működést szab az iskolákra, miért is azon kell lennünk, hogy tantermeinkből ne satnya, test- és lélekben félig elcsigázott ifjak kerüljenek az élet küzdterére, mert, ha „Magyarországot még egyszer meg kell hódítani” ezt csakis szellemileg és testileg elég erős nemzedék teheti. Rajta tehát, edzzük az ifjúságot!

Horváth Károly, községi tanító.

Irodalom, művészet és színház.

Arany János — a ponyván. A következő felhívást vettük: Arany László urnak régi óhajtása, hogy boldogult atyja legnépszerűbb művei valóban a nép olvasmányává váljanak, tehát az ugynevezett ponyva-irodalomban helyet foglaljanak. Óhajtásának megfelelve, oly kiállításban, alakban, nyomtatásban, a minő a Rózsa ur és neje által kiadott Tatár Péter-féle népies gyűjtemény, de mégis oly képekkel, melyek, megtartva a nép által megszokott modort, a jobb izlésnek is megfelelnek, meg fognak nálam jelenni:

Arany János. Toldi. Bolti ára csak 8 kr.!

Arany János. Szent László Fűve. Bolti ára csak 4 kr.!

Arany János. Első Lopás. Bolti ára csak 4 kr.!

Arany János. Jókai Ördöge. Bolti ára csak 4 kr.!

Sziveskedjék: a kulturális egyleteket, népköröket, földesurakat, tisztartókat, körjegyzőket, szolgabirákat stb. ezen minden anyagi hasznot kizáró vállalatra, a halhatatlan művek potom árára és arra figyelmeztetni, hogy valóban jót tesznek a néppel, cselédséggel, ha hatáskörükben terjesztik, hisz először történik, hogy magyar klasszikus a ponyvára kerül. Ráth Mór könyvkiadó Budapest, Haas-palota.

*

Színház. Zajonghy Elemér szintársulata, mely néhány jó taggal erősödve a hét folyamán ismét megkezdte előadásait, vasárnap fejezi be a szini-saisont városunkban. Hogy közönségünk mily rideg közönnnyel fogadta a derék társulatot, arról az üres nézőterek eleget tanuskodtak. A szinigazgató törekvését, ha anyagi siker nem is koronázta, az erkölcsi siker kielégítheti, és vigasztalásnak szükségképen az is elég! — A távozó társulat Gyöngyösön, majd Szatmárt fog játszani, hol nyugodt lelkiismerettel elmondhatja: — — ments meg engem a gonosztól és ne vigy többé Beeskerekre!

Husvét vasárnapján. „Bukov a székekelyek hóhéra”, Benkő Kálmán törté-

— „Bocsánat, már kézben van”, felelé a kópé s tova sompolyog.

Ó Pálma, te aranyos kis gyermek, bármennyit imádkoztál is a kolostorban, hamis a te lelked. Kaczér, nagyon kaczér modell vagy!

IV.

Szabina.

Szabina, te született vulkán! Mindegyre forrongsz, mint az Aetna, szemed lázas fénye gyújtólag hat szivemre, mely oly könnyen lángra lobban. Orczádon a belső tűz örökös pirja, ajkadon a szenvedély láza, tekinteted a mélységes pokol, hajad a sötét éj, kebled hullámzó tenger, mely oly kéjes ringással altatja azt, ki fejét szunnyadni reá hajtja.

Ugyan ne nyugtalanodjál, légy csendes! Lám, már ismét változtatod helyzetet. Most meg hozzám rohansz és átölelsz, vigyázz, a festék mocskot ejt átlátszó bőrödön. Nem törődöl velem, nem sajnálsz? De én megsajnálom a festéket. . . . te kis hóbortos, most azért megharagudtál, a pamlagra veted magad és orczádat kezeidbe rejtetted, mintha sirni akarnál. Csak nem hiszed, hogy komolyan beszéltem s nem ontod hiába a drága gyöngyöket?

Ölembe veslek, gyermekem; így ni s most kulcsold át nyakamat puha karoddal. Emlékszel e? Ép így vittelek ki a tengersós hullámai közül, midőn Abazziába egykor tulmerészen a mély vízbe hatoltál s elmerültél. Én régóta figyelemmel kísértelek már. Pillanat műve volt, hogy utánnad uszszam és megragadva derekadat a sekélybe vigyelek. Te reszketve kértél vinnélek ki a vízből, mert félsz tőle, ölembe vettelek tehát s karoddal átkulcsoltad nyakam, fejed reám hajtottad s éreztem, hogy lopva megcsókoltál. Soha sem kívántam volna külön jutalmat, mert tudtam, hogy ettől a percztől fogva hálás vagy irántam s megnyertem vonzalmadat.

Még jóformán a kabinhoz sem vittelek, mikor egy köpczös, borotvált szakállu uri ember rohan felénk, kezében egy kosárával, melyben kagylók voltak.

— „Szabina, Szabina! Micsoda bizalmaskodás ez, miféle helyzet? És ön uram, hogy merészeli nőmet karjára venni?” s azzal mint egy Othello elem állt.

— „Bocsánat, uram, ön nem ismeri a helyzetet.”

nelmi színműve került színre. Kevés közönség. — Az első szakasz végén rendezett „mádéfalvi ütközet“, című látványosság s a főbb szereplők teljes dicséretet érdemelnek.

„Quasimodo, a Boldogasszony templom harangozója“ — Hugo Viktor e népies drámája, husvét hétfőn harmadrészben telt ház előtt ontotta azok könnyeit, kiknek reggel az öntözésből nem jutott. A dráma hatásos jelenetei zajos hatást keltettek; Berényi, (Quasimodo) a társulat ujonnan szerződött tagja igen hasznavehető erőnek bizonyult, s szép alakítását élénk tetszés, kísérte.

Kedden — szünet.

Szerdán, e hó 9-én ismét Victor Hugo egyik drámája „Borgia Lucretia“ — került színre, középszerű előadásban. Veszprémy Ilon (mint Lucretia), Berényi (Don Alfonzo) és Veszprémy (Gennaró kapitány) sok igyekezettel játszották meg, nehéz szerepeiket, de a kitérőkben nem győzték hanggal s nem voltak oly hevesek, mint azt az olasz vér megkívánta volna. A dráma nagy hatású jelenetei egyébként mindvégig lekötötték a kis számú közönség figyelmét.

A csütörtökön tartott vegyes előadás ismét telt házat érdemelt volna, — de persze ellenkezője történt. „A nyolczadik pont“ pompás kis vígjáték, melyben Berényi vén tengerész kapitánya Veszprémy Ilon fiatal özvegye és Szinai Gerard Raoulja igen jó kezekben volt. Szilágyi Etelka magyar népdalait szívesen elengedtük volna, annál nagyobb hatást keltett a „Lucia“ operából a nagy sextett, melyet Posfay Ella, Szilágyi Etel, Zajonghy Elemér és szíveségből dr. Brájjer Lajos, Jokly és Neumann urak énekeltek s melyet az óriási tapsviharra újból elénekeltek. — A „Báلكirálynő“, Berczik e józü vígjátékában Várhidý Rózsika igen kedves Jozefin s Szinai pompás Fodor Thasszilo volt. — A végül adott „Troubadour“ opera első felvonásának változása a társulat egy új primadonnájával ismertetett meg, s ez Kantai Terka, ki igen kellemes s jól iskolázott hangjával, mint Azuzena kitűnő tagja a társulatnak. Zajonghy ur

— „Ah, ez impertinentia, nem elég, ha látom?“

— „Kérem csillapodjék és legyen kímélettel neje iránt, hisz ő nagysága alélt, míg ön kagylókat szedett, ő elveszté lába alól a talajt, én kimentettem — —“

— „Szép mese!“ szólott izgatottan közbe s haragjában vörös szakállát ránczigálta, s öklét fenyegetőleg megrázta, miközben a kagylók kosarából csörömpölve a vízbe hullottak. „Szép regény! ismerem az efféle dolgokat, talán ön is nőm rokona, miért nem mondja ezt, miért nem mutatja be magát ilyennek? Ő neki nagyon sok cousinja van!“

Szabina, téged elfutott a harag pirja, szemed gyűlöletes, vad pillantásokat lövelt, de csillapodtál s hallgatagon reám tekintve, mintegy nézéseddel engeszteltél meg amarrút hálálkodásért. Visszatartottam boszúságomat, de mikor férjed durván magához rántott, akkor mint egy tigris álltam elébe:

„Megtiltom önnek, hogy botrányt csináljon, érti-e: megtiltom!“

Ő idegesen felkaczagott s elfordult.

— „Viszontlátásra!“ szólottam mosolyogva s a tenger hullámai közé vetettem magamat;

Manrico szerepét énekelte a nála megszo-kott izléssel. — Ime, két hatalmas operarészlet, két vígjáték, — és mégis üres ház! Hol hát az a bizonyos művészi érzék, melylyel közönségünk annyira dicsekszik?

Szombaton „Gasparone“ és vasárnap „A csirkefogó“ kerülnek színre utolsó előadásukul. — F. hó 15-én Enders cirkusza kezd meg városunkban előadásait, mely Temesvárról érkezik. Ez a „műélvezet“ kell nekünk!

Sport.

Lawn-tennis játékot, e testedző és mulattató lapdajátékot fogja gyakorolni a „Torontál“ helybeli regattázó és koresolyázó egyesület a Béga melletti koresolyázó pályáján. Rónay Jenő, kir. tanácsos, alispán, ki mint az ifju egyesület fáradhatlan elnöke, az egylet fenállása körül máris elévülhetlen érdemeket szerzett, ez új sporttal alkalmat óhajt nyújtani az egylet női tagjainak is edző és egészséges szórakozásra. A lapdázáshoz szükséges hálók és a pálya készítése már folyamatban van. A regatta-házban ezenkívül fürdőszoba álltatik fel a club-tagok részére. Az egyletbe rendes tagokul újabban Fornszek Béla törvsz. bíró, Antalfy Zsirus Imre és Mesterovics Pál urak léptek be.

HIREK.

Személyi hírek. — Hertelendy József megyénk főispánja f. hó 11-én visszaérkezett s naponta fogad; mint értesülünk ő méltósága 20-án hosszabb időre távozik.

Háry Gyula fiatal festőművész mult héten rövid ideig városunkban időzött s néhány igen sikerült felvételt eszközölt városunk kiválóbb pontjairól az „Osztrák-magyar monarchia irásiban és képben“ című munka számára.

Esküvő. Fényes esküvő folyt le e hó 8-án Zsombolyán. Ugyanis ott vezette oltárhoz megyénk érdemekben dus árvaszéki elnöke, Belicska Béni, Pejacsevics Irma gróf kisasszonyt. Násznagyok voltak: gróf Pejacsevics László, a volt horvát bán, Hertelendy József megyénk főispánja és gróf Pejacsevics János, míg gróf Csekonics Endrét kinos kézbaja gátolta a megjelenésben. A mezőváros tágas főterét

halk morajuk betölté a léget; a távolabb furdözök irigyelték tőlünk, hogy előbb oly vigan voltunk.

Emlékszel-e a párbajra, Szabina, melyben megsebesültem s melyből megtudtad, hogy ki vagyok s hogy hol lakom? Erős vágást kaptam mellemen, hisz te tudod, eljöttél titkon hozzám és ápoltál, mert akkor, most épen két éve, még nőtlen voltam. Kijátszot-tad durva Othellodat, kihez hozzá kényszerítettek s a kit csak gyűlölni tudsz, és eljöttél gyakorta. Tudod, hogy milyen hamar meggyógyultam csókjaidtól, hogy mily jól esett lágy kezed simítása, hangod suttagása. Mig férjed a hivatalos teendőit végezte, te, mint nagyon jó gazdasszony, a piacra jöttél — hozzám, s én drága üzletember vagyok, szívért szívet, csókért csókot, ölelésért ölelést követelek.

Jelenléted végre meggyógyított. Nem kellett félnem attól, hogy a sebhely felszakad, szenvedélyed nem kellett visszatartanod, hogy azonban az Othello szeméit bekössük: megházasodtam. Szóltam neked erről a tervemről s te beleegyezted; így nem gyanakodhatnak annyira reánk. Azóta te minden hetivásárkor

már a korai délelőtti órákban nagy nép-tömeg tartotta megszállva, köztük számosan a járás községeiből, kifejezést adván az által is ama szeretetük és tiszteletüknek, melylyel a völegény, mint röviddel ezelőtt még érdemekben dus főszolgabírájuk iránt viseltetnek. A templom gróf Csekonics Endre intézkedése folytán virágpompában diszlett, az odavezető utat pedig gyönyörű szönyegek borították. Ezekon vonult végig a lakodalmi menet Az esküvő szertartását főtisztelendő Nuszbaum Jakab, kanonok végezte. A nap folyamán számtalan üdvözlő sürgöny érkezett a boldog pár kezeihez.

Eljegyzések. Alföldi Ede, titeli kir. járásbírósi aljegyző f. hó 5-én jegyezte el Nagy-Becskereken a bájós Sörös Paula kisasszonyt, Vecsera János megyei főpénztárnoki irnok nevelt leányát. — Kövi Ján Géza, kaposvári törvszéki jegyző f. hó 6-án tartotta eljegyzését Rehák Sarolta kisasszonnyal, néhai Rehák Lukács kir. közjegyző szeretetre méltó leányával. — Liptay Jozefin kisasszonyt, Liptay István jóhírnevű iparosunk kedves leányát, husvét vasárnapján jegyezte el Járítz András, a bécsi Wertheim-czég budapesti képviselője és üzletvezetője s vasraktártulajdonos. — Oszinte szívből kívánunk boldogságot e szép frigyekhez.

Halálozás. Bielek Vilmos köz- és váltó ügyvéd, megyei bizottsági tag, városunk egyik legismeretesebb s köztiszteletben álló polgára, élete 74-ik évében f. hó 7-ikén elhunyt. A jólelkű örökifju kedélyű „Vilmos bácsi“ ifjabb ügyvédek oktató atyja s társadalmunk megye szerte ismert tagja távozott el vele az élők sorából. Temetése apr. hó 8-án d. u. 3 órakor történt az ágostai hitvallás szertartásai szerint, a város intelligentiájának tömeges részvéte mellett. Az ügyvédi kar nevében dr. Grandjean József bucsuzott az örökre távozó tagtárstól diszes koszorut téve koporsójára. — Béke hamvaira!

A szerb kongresszusba élénken folynak a választások s több helyütt elkeseredett küzdelem a tulzó és a mérsékelt párt közt az öt pátriárka-jelölt mellett; mert Petrovics Vazul újvidéki, Brankovics György temesvári, Zsifkovics Teofil károlyvárosi, Dimitievics verseczi és Stojkovic Arzen Budai püspökök mellett oszlanak meg a szerbek. A választás tehát igen érdekes lesz. Legtöbb kilátása van a megválasztásra Petrovicsnak, ki három év óta mint administrator végzi a pátriárka teendőit

eljősz hozzám bevásárolni; műtermem dámona vagy, virágaim közt az égő szerelem; örökké lángoló tűz, melyet nem lehet eléggé oltani.

De nini, 11 óra, a heti vásárnak vége van. Eredj és öltözz hamar. E bonboniert vidd gyermekednek és csókold meg helyet-tem az angyalt!

Nőm már nem egészen fiatal; ha öt tiz évvel idősebbnek, magamat pedig tiz évvel ifjabbnak veszem, akkor ép dedunokája lehetnék.

Szóval ő már hervadó virág!

De hisz a hervadó virág is felüdül, ha ápolják. Ej, asszonyom, ön egy idő óta nem olyan feltékeny, mint azelőtt! Ön közönyös lett irántam, ön kaczagva és dalolva jár a szobákban. Ön Ostendéből egy pompás modellt hozott nekem ajándékba, Brunot, a köfaragó gyermeket. Csinos ifju s valóban megérdemli, hogy kiképeztesse tehetségét.

Sapristi, nyugtalan vagyok!

Hja, az asszony ingatag. . . .

Kp. Kovács László.

s utána Brankovics György temesvári püspöknek. — A g. keleti szerb nemzeti egyházi kongresszus és püspöki zsinat elnökevé, mint lapunk már jelezte, ő felsége ápril hó 4-én kelt legfelső elhatározásával rudnai bró. Nikolics Fedor, valóságos belső titkos tanácsos és megyénk orszgy. képviselője neveztetett ki. A kongresszusi alelnöki állásra, mint értesülünk, a hazafias párt vezérférjái Sztojaevics Sándor mint tanácsost és orsz. képviselőt óhajták. Ez igen szerencsés választás volna, mert Sztojaevics a szerb egyházi és iskolai, valamint a szerb nemzeti alap ügyeit évek óta tanulmányozza és azokról terjedelmes röpiratot és több hirlapi közleményt tett közzé.

A török-becsei nőgyógyászati tánczvigalma, mint a rendezőségtől értesülünk f. é. április hó 19-re halasztatott el.

Választói jogosultság. Figyelmeztetjük az adozó közönséget, hogy a fenálló törvények rendelkezése szerint, a jövő évi képviselőválasztói jogosultságot csakis azok szerzik, kik adójukat f. évi ápril hó 15-ig tényleg befizetik.

Kir. járásbírósi Bántalon. Mint halljuk, a bántalaki intelligencia lépéseket tett arra nézve, hogy a község kir. járásbírósi, telekkönyvi hatóságát és adóhivatalt kapjon. Bántalonnak azonban erre nagyon kevés kilátása lesz, mert a kir. járásbírósi és telekkönyvi hatóság a vidék régi kereskedelmi és ipari központján, Módoson legjobb helyen van, s a módosi járásbírósi decentralizációja teljesen felesleges.

A sorozás eredménye T. Becsén. Az ideai fő-sorozáshoz a t. becei járásban az I-ső korosztályból felhivatott 376, a II.-ből 254, a III.-ből 195 hadköteles, összesen tehát 825 egyén. Ezekből az ujonczjutalékra besoroztatott az ajánlás és beosztás fentartása mellett, 96 hadköteles, a sorszámon kívül a honvédséghez 6, összesen 102 egyén. A póttartalékba mind családfentartó: 4, mint kevésbé alkalmas 31, összesen 35 egyén. Visszahelyeztetett 388 egyén, fegyverképtelennek találtatott 132 hadköteles, töröltetett 2, felülvizsgálatra küldetett 15, kórházba küldetett. — Távol maradt a sorozástól 147 hadköteles, teljesen ismeretlen tartozkodású 104 védköteles. — Ha most tekintetbe vesszük azt, hogy az eddigi statisztikai adatok alapján hazánkban átlag véve minden ezer megvizsgált ujoncz közül 1880-ban hadképesnek találtatott 185 akkor a tör.-becsei sorozó járásban megejtett ideai fő-sorozás eredménye kedvező fejlődési viszonyról tesz tanúságot. Nem ismerjük az ország különböző részeiben megejtett sorozások eredményét, de ha a sorozó járással felében érték el hasonló eredmény, akkor azon elszomorító benyomás mely az eddigi években megejtett ujonczozásokból maradt fenn, teljesen el fog enyészni.

Az aradi kiállítás területén már javában folyik a munka s az építkezések serényen haladnak. Az iparcarnok váza egészen felvan állítva s négy sarok-torony kupolája is megvan. Az épület felerésze be is van földve. Most az oldalfalakon s a parkányok elhelyezésén dolgoznak. Így a csarnok, melynek június 15-ikére kellene kész lenni, sokkal korábban készen lesz. A két oldalcarnok (gazdasági és gépcarnok) tervei elkészültek s azokra április 15-ike után azonnal kiíratik az ajánlati tárgyalás, mert eddig az ideig biztos tájékozása lesz a bizottságnak: mennyi tételre van szükség. Ha e három főcarnok elkészül, a terület első része jóformán rendben lesz, mert a parkozás — melynek tervei most vannak tárgyalás alatt — könnyen megy. A többi épületek — jelesül az erdészeti pavillon, a borpavillon, az igazgatósági épület, a vendéglő stb. építése hihetőleg még áprilisban kezdetét veszi. Szóval az ideai korán kezdődött tavasz szép ideje segélyével a mun-

kálatok akképp folynak, hogy a kiállítás pontos időben való megnyitásának mi sem áll utjában.

A londoni hasmetszőt e hó 4-én végre elfogták, éppen mikor ismét egy újabb gyilkosságot követett el. A szörnyetegnek ez a legújabb áldozata megint egy elveszett nő, egy génuai olasz leány, a kit a gonosztévő épp olyan módon koncizolt föl, mint előbbi áldozatait. A tettest azonban ezuttal elfogták és kiderült, hogy a hasmetsző Jack — egy kínai ember. A rendőrség, hogy konstatálhassa a személyazonosságát, összehívatta a Londonban lakó összes kínaiakat, szám szerint vagy harminczat. A foglyot azonban egyik sem ismeri. Ezuttal azonban csaknem bizonyos, hogy az igazi Jack került az igazságszolgáltatás kezébe.

Hivatalos jelentés. F. évi márczius hóban N.-Becskerek városában észlelt közegészségügyi viszonyokról. — Városunk lakosságának száma az 1881. évi népszámlálás szerint körülbelül 20.000. Az összes elhaltak száma 77 a következő halálokkal: Ragályos és járványos betegségek: vörheny 4, torokgyík 1, hökhurut 1. — Egyéb betegségek: Vele született gyengeség 3, ránggörcs 5, tüdőlob 9, tüdőlegdag 1, tüdőgümőkór 16, bélhurut 10, idültveselob 1, agyverömleny 3, aggkor 8, hörghurut 3, görvélykór 1, agyburaklob 4, májkötszövetlob 2, kizártlagyekésv 2, genyvérűség 1, gyomorrák 1, gerinczagylob 1. — Születés márczius hóban 79 jelentetett be. — Egészségügyi viszonyok: A jelentés hónapban kedvezőtlenebbek voltak mint múlt hónapban, ugyanis a légzőszervek hurutos és lobos bántalmi nagyobb számban léptek fel és több áldozatot követeltek — a vörheny járvány tovább tart, de sokkal enyhébb lefolyású, ezen hónapban csak négy vörheny haláleset fordult elő. N.-Becskerek, 1890 ápril 5. Dr. Haidegger Lajos, s. k. vár. főorvos.

VEGYES.

Nincsen több Magyarországi! Nehány Párisban élő magyarországi pánszláv „Autriche-Slave“ (A szláv Ausztria) czimen francia nyelven kiadott lapot indított pár év előtt, melyet a magyar kormány izgató badarságaiért csakhamar kitiltott hazánkából. Most ezek a jó urak „L'Europe“ czim alatt adják ki lapjukat s újból küldözgetik hozzájuk. A lap legújabb számában egy cikket olvasunk, melyben agyafurt okoskodással azt igyekeznek a szerkesztők bizonyítani, hogy a ki Magyarországon valaha bármily szellemi tulajdonság vagy nagyság által kitünt, egy sem volt magyar, ha nem szláv francia, angol, német, román, zsidó, szerb vagy cigány. Így szerintök Nagy Lajos király, francia volt, Hunyady János és Mátyás király románok voltak „Hunedora“ román vármegyéből, Zrinyi, a szigeti hős horvát-szláv volt és Zrinski-nek hívták, Rákóczi pedig román és valódi neve Racuciu. A híres Rákóczi-induló is román ihlet. Az altai hegyekből, összesen két vagy háromszáz egytagu szóval, mint összes irodalmi és művészeti alaptökével iderekedt ázsiai fajnak, soha sem volt legcsekélyebb zenei talentuma sem. Liszt, a híres magyar zongoraművész is német. Majd az 1848-iki nagy korszakra áttérve, mely oly hatalmas lendületet adott a magyarophil legendának, Kossuth Lajos szerinte szláv szülők gyermeke és szláv renegát, Petőfi Sándor szerb, Dembinszky szerb, Bem cseh (!) volt, a többi magyar tábornok részint német, részint szerb, kivéven Görgeit, a ki a világsi csatát (!) elvesztette. Deák neve csupán melléknév. Deák Ferencz román származású volt és igazi nevén Pescariunak hívták. Mint deák jött Pestre 23 éves korában. Ekkor megválasztották képviselőnek és fiatal kora miatt elnevezték „diák“-nak. Ekkép megmagyarosodva megtették őt a „magyar nemzet bölcsének.“ — Teleki László gróf román származású volt, mint általában az összes erdélyi magyar arisztokracia!!

— Toldy Ferenczet igazi nevén Schädelpkopfnak hívták, Jókai Mór, a nagy regényíró — zsidó, nemkülönbön Helfi és Irányi. Andrassy Gyula grófról tudva van, hogy cigány. Pulszky lengyel — de vallására nézve zsidó. Munkácsy Mihály szintén zsidó, azelőtt Lieb volt a neve. A magyar írók és tudósok közt alig akad magyar. Kaas Ivor svéd, A sboth János angol, Than Károly bajor, Horváth István, a kinek annyi érdeme van a magyar nyelv körül mint a neve is mutatja horvát volt, Szász Károly szász stb. stb.

A varrógépeket ártalmasnak tapasztalták a nő-munkások egészségére nézve. A varrógépen dolgozó nők sokkal többet betegeskednek, mint más munkások. A leggyakoribb betegségek: vérkeringési és vérképződési zavarok. A láb (a medence, zomb s alsó lábszár) izmainak folytonos összehúzódásai folytán az izmokból kipréselték a vér s megakad szabad keringésében. Ebből a medence női szerveinek zavarai támadnak. Ezekhez csakhamar gyomorbajok szövetkeznek; a nők halványak, vérben szegények lesznek. A megerőltetett láb megdagad; a nő ideges reszkető lesz. Ezenkívül a varrott szövet elbomlása és lehajlás következtében gyakran tüdőbajok is támadnak. Mindeme károk elhárítására javasolják, hogy a gyárakban a varrógépen dolgozó nők időnkint változtassák munkájukat; cseréljenek munkát. Nevezetesen pedig azt követelik, hogy nagyobb gyárakban — a hol a munkások munkája nem egykönnyen változtatható — mechanikus gépekkel hajtsák a varrógépeket. E célra víz-, gőzmotórok, nevezetesen újabb elektromos motórok igen czélszerűen használhatók.

Ehen halt király. A Csendes-Oceánon levő Pelew-sziget királya és fia, hat evezőssel egy csolnokon sétahajókázásra indult. A szélvész elragadta a lélekvesztőt, melynek utasai tizennyolcz napig bolyongtak a tengeren étel és ital nélkül. Végre a király elhatározta, hogy fiát ki a bárkán voltak között legfiatalabb volt, leületi és husát közprédára bocsátja. De e pillanatban jött a kínai vizekről a „Józef Spinney“ nevű amerikai hajó, mely a szerencsétleneket felvette, a király azonban az éhség miatt már annyira elgyengült, hogy nemsokára meghalt. A Pelew, másként Palaoszsziget csoport, melynek királya ily különös és szomorú véget ért, az északi szélesség 3—8 foka között fekszik, a Carolina-sziget csoporttól nyugatra, közel Ausztráliához. Összesen 26 szigetet foglal magában, melyek között fősziget Babelthonap nevet visel. Nagyszámu lakossága van, kik a malayi fajhoz tartoznak, sötét vörösréz színűek, erős testalkatúak és harcias természetűek. Orruk lapos, tekintetük pedig vad. Hosszu, fekete hajukat szabadon hagyják. Fogaikat festik. Bőrüket tetowirozzák, szeretik a czifraságot, de majdnem egészen meztelenül járnak. Többnejűek; de egy istent imádnak, kit „Jarris“-nak hívnak, hisznek a tulvilági életben. Szeretik a tánczot és zenét. A lopást halállal büntetik. A sziget igen termékeny.

Egy királyné gondolatai. A román királyné aphorizmaik közül közöljük a következőket: „Az ostobaság előre tolokodik, hogy lássák. Az okosság hátra áll, hogy lásson.“ — „Az emberek büszkék őseikre, azok száma miatt. A mi unokáink, ha ebben az irányban neveltetnek, nem látnak bennünk mást, mint egy sorszámat.“ — „Az ellenmondások élénkítik a társalgást. Ez az oka, hogy az udvarok olyan unalmasok.“ — „Egy uralkodónó hivatása csak három tulajdon-ságban keresendő: szépség, jóság, gyermekkel megáldottság.“ — „A menyegzőn a férfiak nevetnek és az asszonyok sírnak.“ — „A titok olyan, mint egy lyuk a ruhán, melyet minél inkább takargatunk, annál inkább észreveszik az emberek.“

G A Z D A S Á G.

A »Torontál« melléklete.

A vakondok haszna.

A ki azt hiszi, hogy a talaj termékeny tétele csak emberi munka által eszközöltetik — alaposan csalódik. Az emberi munkával versenyt működnek ebben a természeti erők, melyek mind oda irányulnak, hogy a termő réteg porhanyóbbá tétetvén, a levegő, hő, nedvesség és fénynek a talaj belsejébe való jutása előmozdítassék s a mag kicsirázása s a növény gyökereinek terjedése megkönnyítettessék.

A földbe mélyedő eke „holt talajt“ forgat a felszínre, mely által az mintegy szellőztetik, vagyis a levegő szabad átjárása által különböző vegyi folyamatok után megtermékenyül. De az ekén, a szántáson, boronálás, ásás vagy kapáláson kívül nevezetes szerepe van ebben minden állat és növénynek, de kivált azon állatkáknak, melyek a föld alatt lakván, azt keresztül kasul furják.

Ezen műveletük által nemcsak hogy kiteszik a talaj belsejét az atmoszferiliák jótékony hatásának, hanem szellőztetik is, a mi szintén fontos a növénytenyésztésre.

Darwin bebizonyította, hogy a giliszták hasznos állatok. Azok tevékenysége megett nem maradnak el a cserebogarak, lótetűk s mindazon rovarok és férgek, melyek álczái a földben alakulnak át s ha ezek nem is készítenek annyi termékeny talajt, mint a giliszták, azért, hogy a talajt át meg átfurják, tekintélyes hasznot hajtanak, szintén hozzá járulnak a talaj javításához. Ilyen értelemben hasznosak a ragadozó madarak is (ölyvök, kányák, varjak stb.) De különösen a vakond, hogy a többiről ne is szóljunk.

Mivel ez az állat nagyon ki van téve az emberek üldözésének, nem lesz fölösleges talajjavító működéséről egyet-mást elmondani. Mielőtt azonban ezt tennem, fömlitem, hogy a vakond a legvérengzőbb ragadozó állat, úgy hogy 24 óra alatt háromszor annyit eszik meg, mint a mennyi saját testének a sulya. Eledelét természetesen föld alatt élő rovarok, férgek, egerek stb. képezik. Ragadozó voltáról meggyőző benünkét hegyes, éles, tarajjas, teljes fogazata, mely egyuttal arról is felvilágosít, hogy növényekkel nem táplálkozhat, mert ehhez lapos, redős felületű fogazat szükséges, mert ezt szöveteinek, rostjainak lazább összetartása s gyengébb volta mellett inkább szétdőrszölök, mint tépik, rágják; az ő fogazata — mint láttuk — nem ilyen, hanem olyan, mely az állati, tehát szilárdabb szövetű s rostu eledel széttépésére, megrágására épen alkalmas. Hébe-hóba csak annyiban árthat, a mennyiben egy-két növény gyökereiről a földet elturja. De jegyezzük meg: mikor ezt teszi, akkor egy olyan rovar, féreg vagy más állatra vadászik, mely a növény gyökereihez húzódva, azokat akarja pusztítani. A vakond ezeket megfogja, megeszi és megmenti az illető növényt.

Ezek után könnyű lesz belátni, vajon igazán kártékony állat-e a vakond?

„De a turás, a turás!“ fogják valószínűleg sokan mondani.

Számoljunk hát ezen tényezővel is.

Több száz vakondturás megmértvén egynek az átlagos sulya 12 klgban állapított meg. Ezen 12 klg. földből 8 klg. az altalajból való. Egy hold föld sulya 30 czm. mélységig 2.540,000 kgra becsülhető. Egy vakond feltur háromnegyed év alatt az illető talajban tartózkodó férgek, rovarok stb. mennyisége szerint 150—200 turást (többet ott, hol kevesebb, s kevesebbet ott, hol több a táplálék) — 150+12 = 1800 kiló talajt; ebből egy harmadrészt, vagyis 600 kilót mint termőréteget levonva, marad 1200 kiló altalaj. Ez 2.540,000:1200 = 2116.66 klg. holt talaj, vagyis egy holdnak közel 12 százaléka. Ha egy holdnyi területen 12 vakond tartózkodik, akkor ez a 12 állatka 9 hónap alatt egy holdnyi

altalajt hoz felszínre, vagy pedig egy vakond 9 év alatt.

Mivel a vakond nagyon falánk, egy holdon nem tartózkodhatnak sokan, egynél azonban mindenestre többen.

Falánkságuk és a zsákmány megszerzésével járó óriási küzdelmek megakadályozzák azok tulságos elszaporodását; a hol pedig mégis nagyon sokan volnának, ott bizonyosan tulságosan elszaporodtak a kártékony rovarok és ez a sokaság az, a mi vakondokat egybegyűjtötte.

Az általuk véghezvitt talajjavítás annál tökéletesebb, mert a feltur föld apró részecskében jutván a felszínre, az atmoszferiliák — légköri viszonyok — hatása annál tökéletesebb, gyorsabb és intenzívebb rá.

Az általa vájt hosszú, tekergőző s a mélységbe is lehető menetek a legkitünőbb szellőztetői, alagesővei a talajnak, ez utóbbi különösen akkor, mikor a vakond más területre költözik át vadászni.

Ha mindezekhez még hozzá gondoljuk, hogy a vakond táplálékát képező állatok mind nehéz agyagban, homokos agyakban, agyagos homokban tartózkodnak, tehát olyan talajokban, melyek szerkezetüknél fogva hamar összetömődnek, melyeknek tehát szellőztetése fizikai s vegyi tulajdonságaik megváltoztatására milyen fontos „akkor valóban nem kicsinyelhetjük a vakond szolgálatait.

De hát az egyenetlenségek? Ezeket egyszerűen szétzörjük. De az állatkát, mint természetes, hű és hasznos barátunkat, mely folyton szolgál, de tőlük soha semmit nem követel: ne bántsuk!

KÜLÖNFÉLÉK.

Tintafoltok eltávolítása fapadlókról. A régi padlók író és üzleti szobákban gyakran nagyobb tintafoltokat mutatnak; ezeket igen könnyen és teljesen el lehet távolítani. E foltokra ugyanis kevés higitott sósavat kell önteni, azt rövid ideig ott hagyni és az egészét a víz folytonos hozzáöntése mellett felmosni. Ily módon még igen régi foltok is nyomtalanul eltűnnek.

Tintafoltok eltávolítása a kezekről és papírról. Sokan e czélra még mindig a mérges sóka-sót használják. Mészvizet kevés eczetsavval kell összehozni s azzal a piszkos kezeket, vagy a ténafoltot a papírosan megnedvesíteni és a téná rövid idő alatt eltűnik. Felemlitem, hogy ezen keverék hosszú idei állás után használhatatlanná válik, ajánlatos tehát azt időnkint kisebb mennyiségben előállítani.

Vas- és rozsdafoltok eltávolítása. Egy citrom felét kifacsarván egy kis sót teszünk hozzá s a folyadékkal bedörögöljük a foltot, mire a ruhát tiszta vízben kimossuk. E szerrel a legtöbb kelméből a rozsa és vasfoltokat tisztára el lehet távolítani.

Zsirfoltoknak posztóból való eltávolítására oldjunk fel 20—30 gramm porrá tört boraxot egy fél palaczk forró vízben, s ha a folyadék kihűlt, azt bármikor használhatjuk. Ezen szer igen jó szolgálatokat tesz zsirfoltoknak a posztóból való eltávolításánál.

Mennyit ér egy madárfészek? A felelet igen egyszerű számításon alapszik. Ha valamely gyermek egy posztáta-vagy billegény-fészket szed ki, melyben öt tojás vagy fiók volt, naponként 250 hernyó marad elpusztítatlanul, melyek gyümölcsfaíknak kárára tovább fejlődnek és pedig legalább is 30 napon át, ami Riese Adám számítása szerint minden fészeknél 7500 darabot tesz ki. Minden hernyó naponként oly sulyu levelet és virágot emészt meg, a milyen a saját sulya.

Föltéve hogy szintén harmincz napra van szüksége, míg bábbá fejlődik s naponként csak egy virágot pusztít el, mely egy gyümölcsöt hozott volna, már ez 30 gyümölcsöt tesz ki. A 7500 hernyó tehát nem kevesebb, mint 225,000 gyümölcsöt pusztít el.

Villamos virág. Indiában egy csodálatos virágra akadtak nemrég, melynek az a különös sajátsága van, hogy nagyon villamos s villamossága napközben többször változik. Délután 2 óra felé van tele leginkább villamossággal, míg éjfélnél egész közönségessé válik s nyoma sincs benne a villamosságnak. Ha vihar közeledik, a növény érzékenysége növekszik. Esős időben mintha hervadásnak indulna, lehajlik virága, levelei s még akkor sem éled föl, ha esernyővel védik az esőtől. Ha ilyenkor letörök a növénynek levelét, ütést nem lehet érezni s a mágnestű is nyugodt marad mellette. Erre a növényre madár vagy bogár soha sem telepedik: valami előérzés sejteti velük, hogy az haláluk lenne.

Házak czukorból. Amerikából, a meglepetések hazájából, ismét érkezik egy meglepő hír, az t. i. hogy ott a czukrot már házépítésre is kezdik használni. Washingtonból írják ugyanis, hogy Spreckels ottani czukorgyáros szabadalmat nyert, hogy a gyárában készült czukorból házat építtethessen. Gyárában t. i. oly nagy keménységű czukrokat állítanak elő, melyek a márvány, s egyéb építkezéshez szükséges kövek helyett bátran használhatók. A feltaláló hozzá teszi, hogy a czukordaraboknak a legváltozatosabb formákat adva, azokat a zord idők sem támadhatják meg. Hogy találmányát népszerűvé tegye, Spreckels a legkeményebb czukorból pompás palotát épített Washingtonban. — Végtelenül örül ennek a washingtoni gyermekesereg; lesz nekik mit nyalni!

Butorfényezés tejjel. Finomabb fanemeket, mint cseresznye, szilva, dió és körtefát, valamint a kemény külföldi fákat a legegyszerűbben tejjel lehet fényezni. Ha az ily butort a piszok és portól megtisztogattuk, lehetőleg friss tejet veszünk, melyből a tejszín nem vált ki, ezt a fára kenjük s egy posztódarabbal addig dörzsöljük, míg abból minden nedvesség el nem tűnt. Ezt többször ismételjük. A tejnek az olaj fölött azon előnye van, hogy a butorokra nem ragad annyira a por és piszok, nem terjeszt kellemetlen szagot s az így fényezett tárgyakat azonnal lehet használni. Új tárgyaknál a bedörzsölést kezdetben hetenkint kell ismételni.

A szőnyegek tisztítása legtökéletesebben eszközölhető a következőleg. Először is egy szappanos-vízbe mártott tiszta kefével jól meg kell azt kefélni, a mit aztán a szappan eltávolítása végett másodsor tiszta vízzel kell megtenni s ekkor 3 liter forró vízben 15 gr. timsót oldva fel, ezzel egy szivacs segélyével lesz az harmadszor lemosva. Igen szépen ki lehet a szőnyeget hordó-káposztával is tisztítani. Ez sokkal gyorsabban megy és ugyanoly eredménye van.

Külső használatra. — Testrészek fájdalmai, csuzos és köszvényes bajok és mindenemü gyuladások a „Moll-féle francia borszesz“-szel gyógyíthatnak biztos sikerrel. Egy üveg ára 90 kr. Szétküldés naponként utánvétellel Moll A. gyógyszerész és cs. k. udv. szállító által Bécs, I. Tuchlauben 9. A vidéki gyógyszertárakban és anyagkereskedésekben határozottan Moll-féle készítmény kérendő az ő gyári jelvényével és aláírásával.

Felelős szerkesztő: Lauka Gusztáv.
Főmunkatárs: Kp. Kovács László.

Előfizetési felhívás

a

„TORONTÁL”

1890-ik évi II-ik negyedére.

Tisztelettel felkérjük előfizetőinket, hogy megrendeléseiket minél előbb megtenni sziveskedjenek, hogy a lap pontos szétküldésében fennakadás ne történjék.

Az előfizetési pénzek egyszerű postalványnyal a „Torontál” kiadóhivatalához (Pleitz Fer. Pál könyv- és könyomdájába) czimzendők.

Előfizetési árak:

Egész évre	6 frt — kr.
Fél évre	3 frt — kr.
Negyed évre	1 frt 50 kr.

A „Torontál” kiadóhivatala.

A Nagybeeskereki takarékpénztár 1890. évi febr és márcz. havi forgalmának kimutatása.
Részvénytőke: frt 100.000. Tartalékalap: frt 40.000.

Kamatkozó betétek:	
Állapot 1890. évi január hó végével	271698-50 1/2
betételtett febr. és márcz. hóban	36571-13
összesen	308269-63 1/2
visszafizetett febr. és márcz. hóban	43725-40
Állapot márcz. végével	264544-23 1/2
Folyó-számlai üzlet:	
cselekvő egyenleg 1890. január hó végével	507470-38
előlegeztetett febr. és márcz. hóban	43607-40
összesen	94354-78
visszafizetett febr. és márcz. hóban	51388-60
cselekvő egyenleg márcz. végével	42966-18
Előlegek értékpapirokra:	
Állapot 1890. január hó végével	10461-69
előlegek febr. és márcz. hónapokban	1350—
összesen	11811-69
befolyt febr. hóban	320.—
tárcaállomány márcz. végével	11491-69
Leszámitolási üzlet:	
tárcaállomány 1890. január hó végével	300255-58
leszámitoltott febr. és márcz. hónapokban	373096-38
összesen	673351-96
beváltott és visszleszámitoltott febr. és márcz. hónapokban	354798-44
tárcaállomány márcz. végével	318553-52
Pénztár-forgalom:	
pénzkészlet 1890. január hó végével	2299-97
bevétel febr. és márcz. hónapokban	777159-26
összesen	779459-23
kiadás febr. és márcz. hónapokban	771667-14
készpénz márcz. végével	7792-09

VASUTÜGYEK.

(Szab. osztrák-magyar államvasut-társaság.)

Keleti expresszvonat. A Páris—Bécs—Budapest és Bukarest között Marcheggén át hetenként egyszer közlekedő keleti expresszvonat f. évi márcz. 16-tól kezdve Bukarestben csatlakozást nyer Giurgevo, Rustschuk, Várnán át Konstantinápoly felé és viszont. E vonat menetrendje különben változatlan marad és fentérintett okból csupán annak közlekedési napjai fognak következőképen megváltoztatni.

Menet terv. Odamenet: Páris ind. csütörtökön 6.25 este, Bécs á. v. t. ind. pénteken 9.15 este, Budapest ind. szombaton 2.20 éjjel, Bukarest érk. szombaton 11.00 éjjel, Bukarest ind. vasárnap 5.40 reggel, Rustschuk ind. 8.52 reggel, Várna hajón ind. 5.30 d. u., Konstantinápoly érk. hétfőn 8.00 reggel.

Visszajövet: Konstantinápoly ind. szombaton 2.00 d. u., Várna ind. vasárnap 6.30 reggel, Giurgevo ind. vasárnap 2.25 d. u., Bukarest ind. vasárnap 4.00 d. u., Budapest érk. hétfőn 10.35 d. e., Bécs á. v. t. érk. hétfőn 3.05 d. u., Páris érk. kedden 5.41 d. u.

H i r d e t é s e k.

Két jegyzősegéd

a Temesmegyébe kebelezett Nagy-Kövérési körjegyzőségénél azonnal állandó alkalmazást nyerhet. Fizetés egyenként havi 15 frt és mosáson kívül teljes ellátás. Szorgalom és ügyességhez képest mellékjövedelem is ki-látásoltatik. Fedhetlen becsületesség és jó-zanság mellett a román nyelv is megkiván-tatik.

(124—1.1)

Grabler Árpád,
körjegyző.

564. sz. tkv. 1890.

(123—1.1)

Árverési hirdetményi kivonat.

A nagy-beeskereki kir. tvszék mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy özv. Igracski Alexáné Lyuba aracsi lakos végrehajthatónak, Lazits Milosné szül. Penyivrats Páva aracsi lakos vhajtást szenvedő elleni 9 frt 40 kr. tökekövetelés és jár. iránti vhajtási ügyében az árverést elrendelte.

Ennek folytán a n.-beeskereki kir. tszék kerületében levő Aracs községi 2281. sz. tljkvben foglalt 27. hr. és 18. öi. sz. ház 600 □-öl beltelekkel, tehát özv. Igracski szül. Viatov Lyuba végrehajthatón kívül álló társtulajdonos jutaléka és 400 frt kikiáltási árban 1890 ápril 30-ának, d. e. 10 órákor Aracs községhezánál megtartandó nyilvános árverésen következő feltételek alatt fog el adás alá kerülni.

1. Ha a kikiáltási áron felül ígéretet senki sem tenne, az árverésre kitűzött bir-tok szükség esetén a kikiáltási áron alól is el lesz adandó.

2. Árverezni kívánók tartoznak az ingat-lan kikiáltási árnak 10%-át, vagyis 40 frtot készpénzben vagy az 1881: LX. t. czikk 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított s az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt magyar kir. igazságügyminis-teri rendelet 8. §-ban jelölt óvadékképes ér-tékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 170. §. értel-mében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hi-vatali órák alatt ezen kir. tvszék tlkönyvi irattárában és A r a c s községelöljáróságnál megtekinthetők.

Kelt a n.-beeskereki kir. tvszék tlkönyvi hatóságánál 1890. évi január 21-én. — Kiss Sándor, kirendelt tlkönyvi bíró.

2512. sz. kig. 1890.

(118—3.2)

Pályázati hirdetmény.

Torontálvármegye török-kanizsai járásban kebelezett Csóka és Monostor községek által képezett csókai körjegyzői állása, mely-lyel beszámítva a napidij átalányt készpénz-ben 1009 frt fizetés és szabad lakás van egybekötve, elhalalozás folytán megüresedvén — annak betöltése céljából ezennel pályá-zatot hirdetek. A képviselő testületek által eszközöndő választás f. évi április 26-án d. e. 10 órákor fog Csóka községhezánál megtartatni.

Felhívom a pályázni szándékozókat, mi-szerint az 1883-ik évi I. t. cz. rendelkezé-séhez képest kellőleg felszerelt folyamod-ványait a választást megelőző határnapig hozzám benyujtsák.

Török-Kanizsa, 1890 márcz. 30-án.

Tallian, főszolgabíró.

1055. sz. kig. 1890.

(125—3.1)

Pályázat.

A megye tettes bizottsága f. évi február hó 24. 163.-1385. ex 1890. sz. alatt kelt határozatával, Klekk, Lázárföld és Zsig-mondfalva községre nézve, a szülésznői karnak felosztását engedélyezvén, önálló szülésznői állomások szervezését helyben-hagyta.

Ennek kifolyásából ezennel közhírré té-tetik, hogy a szülésznői állomásnak betöl-tésére nézve a választás Klekk község-házánál f. évi ápril hó 28. d. e. 9 órákor, Lázárföld községhezánál f. évi ápril 28-án d. e. 11 és Zsigmondfalva községhezánál f. évi április hó 28. d. u. 3 órákor fog meg-tartatni.

Klekk községben az évi fizetés 30 frt, minden szülés után a díj 2 frt, Lázárföld községben évi fizetés 30 frt, minden szülés után a díj 1 forint 50 kr., Zsigmondfalva községben évi fizetés 60 frt, minden szülés után a díj 2 frt.

A pályázni szándékozók, kik a magyar és német nyelvet bírják, és jogosultságukat oklevéllel vagy képesített bizonylattal igazolni kötelesek; hogy felszerelt folyamod-ványait f. évi ápril 27-éig alólirotnál benyujtsák.

Nagy-Beeskerek, 1890 ápril 8.

Bakalovich, főszolgabíró.

1581. sz. 1890.

(128-3.1)

Pályázati hirdetmény.

Torontálmege pancsovai járásba kebe-lezett Sztarcsova községében üresedésben lévő bábai állásra pályázat hirdettek s a választás határnapjául f. évi máj. u. s hó 6. napján, d. e. 9 órája a községhezához ki-tűzetik.

Felhívtnak tehát mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy oklevelükkel, valamint eddigi szolgálataikról és erkölcsi magaviseletükről tanuskodó bizonylatokkal felszerelt kérvényüket legkésőbb f. évi május 3-ig alólirothoz nyujtsák be.

Ezen állás következő javadalmazásokkal jár: a) Évi 60 forint a községi pénztárból negyed évenként előre fizetve.

b) Szülési eseteknél minden fizetni képes szülönőtől 1 frt, fizetni képtelenek ingyen kezelendők.

c) Természetbeni szabad lakás.

Pancsova, 1890 ápril 1.

Radosavlyevics, főszolgabíró.

Pleitz Fer. Pál

könyv- és könyomda, könyvkereskedés

Nagy-Beeskereken

ajánlja magát

minden a nyomdászati szakmába vágó munkák gyors és izléses elkészítésére jutányos ár mellett.

Felvételi iroda: Hunyadi-utcza 10. szám.

3501. sz. 1890.

(111-3.2)

Hirdetmény.

A nagy-beckereki kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság részéről közzétételük, miszerint a torontáli helyi érdekű vasut számára az alább megnevezett határokon kisajátított területekről elkészített összeírás, térkép és egyedi kimutatás hitelesítésére a helyszínére a következő határnapok tüzetnek ki, ugymint:

Nagy-Beckerek községre nézve 1890. évi május hó 7-én, reggel 9 óra, a n.-beckereki állomáson

Lázárföld községre nézve 1890 május 8-án, reggel 9 óra, a lázárföldi állomáson.

Katalinfalva községre nézve 1890 május 8-án, reggel 9 óra, a lázárföldi állomáson.

Ernesztháza községre nézve 1890 május 8-án, reggel 9 óra, a lázárföldi állomáson.

Német-Szárcsa községre nézve 1890. évi május hó 9-én, reggel 9 óra, a szárcsai állomáson.

Román-Szárcsa községre nézve 1890. évi május hó 9-én, reggel 9 óra, a szárcsai állomáson.

Az érdekelt felhivatnak, miszerint nemaláni észrevételeiket a fennebbi határnapon a bizottság előtt előterjeszszék, különben a kisajátítás és a felvett térfogat, ugy a feljegyzett szolgálmat s jogosultságok iránti kifogásaik többé tekintetbe nem jöhetnek.

Együttal felhivatnak mindazok, a kik a fennebbi határokon a torontáli helyi érdekű vasut számára kisajátított területekért járó és az egyedi kimutatásban kitett kártalanítási összeg mennyiségére nézve ellenvetéseket tenni akarnak, vagy ezen összegre bármi czim alatt igényt tartanak: ezeket 1890. évi május 6-ig ezen telekkönyvi hatóságnál annál bizonyosabban bejelensék, minthogy a később jelentkezők észrevételeire s igényeire semmi tekintet nem lévén, a kisajátítási és kártalanítási összeg annak és azon mennyiségben fog kiadatni, a kinek nevére és a mely összeggel az az egyedi kimutatásban ki van téve, a bekebelezett vagy felülkebelezett tételek pedig ezentul a kisajátított területről hivatalból le fognak töröltetni.

Az összeírás, térkép és egyedi kimutatás a telekhivatalban betekintheők.

Kelt N.-Beckereken a kir. törvényszék telekkönyvi osztályánál 1890. évi márczius 28-án. — Kiss Sándor, kirendelt tkvi bíró.

Hirdetmény.

A t.-becsei néptakarékpénztár r. t. részére, Blau Markus beodrai lakos ellen mai napra kitűzött árverés a bekövetkezett akadály miatt nem tartatván meg, közhírré tételük, hogy kf. szobabutorok, lovak, kocsik és egyebekből álló ingóságok 1890 május hó 18-án, délelőtt 9 órakor Beodrán alperes lakásán bíróság el fognak adatni.

Tör.-Becse, 1890 márcz. 3. — Rankovits István, kir. bir. vhajtó. (121-1.1)

Hirdetmény.

Kavits Simon pancsovai lakosnak, Surányi János aracsi lakos ellen mai napon megtartott árverés sikert nem eredményezvén, közhírré tételük, hogy szarvasmarha és egyebek f. évi ápril 17-én, délután 2 órakor az aracsi község háznál bíróság el fognak adatni.

T.-Becse, 1890 márcz. 18. — Rankovits István, kir. bir. vhajtó. (122-1.1)

Az kétségtelen, hogy gyakran egészen egyszerű, könnyen beszerezhető háziaszer meg-
lepően gyors gyógyulást szerzett. „A Beteg-
barát” című kis íratban még bizonyítékokat is találunk arra nézve, hogy még hosszas, reménytelennek nevezett esetekben is, gyógyulás állott be. Minden betegnek el kellene olvasni azon könyvet; Richter kiadóintézete
Lipszében ingyen megküldi.

(376b)

3573. sz. ki. ex 1890.

(112-2.2)

Hirdetmény.

Az 1883. évi 44. t.-cz. 16. § a értelmében ezennel közhírré tételük, miszerint a helybeli m. kir. pénzügyigazgatóság által felülvizsgált Nagy-Beckerek város 1890. évi, de 1891. és 1892. évre is érvényes bíró házadó lajstroma f. évi ápril hó 6-13. napjai közötti időben s így 8 napon át közszemlére kitételük; miért is N.-Beckerek város háztulajdonosai figyelmeztetnek, hogy netáni felszólamlásaikat és pedig:

a) Azon adózók, kik házadóval már a mult évben voltak megróva a lajstrom kitételének napját;

b) Azon adózók, kik házadóval f. évben első ízben rovatnak meg, adótartozásuknak az adókönyvecskébe történt bejegyzését követő 15 nap alatt, a városi alszámvévi irodában írásban vagy előszóval előterjeszthetik.

Megjegyeztetik azonban, hogy a kitűzött határidőn túl beadott felszólamlások figyelembe vehetők nem lesznek.

N.-Beckerek, 1890 márczius 31-én.

Krsztics János.
polgármester.

694. sz. 1889.

(120-1.1)

Arverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a török-becei tettes kir. bíróság 3757. polg. 1889. sz. végzése által Kovács Danilo aracsi lakos mint vhajtó javára, Brankovits István aracsi lakos ellen 250 frt tőke, ennek 1889 okt. 16-tól számított 6 százaléka kamatai s eddig összesen 72 frt 20 kr. perköltség erejéig elrendelt biztosítási vhajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 430 frtra becsült 2 drb kocza, 5 drb ló, 2 vast. kocsik és 2 darab tehénből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladotnak.

Mely árverésnek a 183. p. 1890. számú kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis az aracsi község háznál leendő eszközésére 1890 ápril 30-án, délután 2 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóság ezen

árverésen, az 1881. évi LX. t.-cz. 107. § a értelmében, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 108. § ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Török-Becse, 1890 ápril 2. — Rankovits István, kir. bir. vhajtó.

Jó asztalos és kárpitos**butorok**

részletfizetés és kedvező fizetési feltételekre árfelemelés nélkül.

Teljes szálloda, kávéház, kikázásitási és lakberendezési butorozatot kaphat minden hitelképes egyén a legolcsóbb árakért

Reinhard Fülöp

első alföldi butorgyárából

Aradon.

Reich G. L., a cég képviselője, a koronaszállodában lakik és csakis szerdáig, ápril 16-áig marad itt. (127-1.1)

Üzlet-áthelyezés.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy

férfi-szabóüzletemet,

mely eddig a Szávits István-féle házban (kigyó-utca) volt, az Ormódy-féle házba, (Vármegyeház utca) tettem át.

A n. é. közönség szives pártfogásába továbbra is kéri.

Kovács Lajos,

(126-3.1)

férfiszabó.

SCHLICK-féle Vasöntöde és Gépgyár

részvénytársaság Budapesten.

Gyár és irodák:

VI., külső váci-ut 1696/99. sz.

Városi iroda és raktár:

VI., Podmaniczky-utca 14. sz.

Ajánlja kitűnő és szilárd szerkezetű, számos első díjakkal kitüntetett:

SCHLICK-féle szab. 2 és 3 vasu ekéit

és szabadalm. mélyítő ekéit

mélyítő ekéit önvezetéssel, eredeti Schlick és Vidats-féle

egyvasu ekéit,

talajmivelő eszközeit, boronait és rögtörő hengereit

Schlick-féle szab. „HALADÁS” sorbavető gépeit

Szóróvető gépek, többvasu ezékre alkalmazható tengeri- és répa-ültető készülékek. Készletben vannak továbbá: gőz- és járgányesplő készületek, gabona-tisztító rosták (Baker és Vidats rendszer), takarmánykészítő gépek, tengeri morzsolók és darálók, örlőmal-mok és olajmalom berendezések. — Eredeti amerikai kéveköztő és marokrakó aratógépek és fűkaszaló gépek.

Legjutányosabb árak.

Előnyös fizetési feltételek

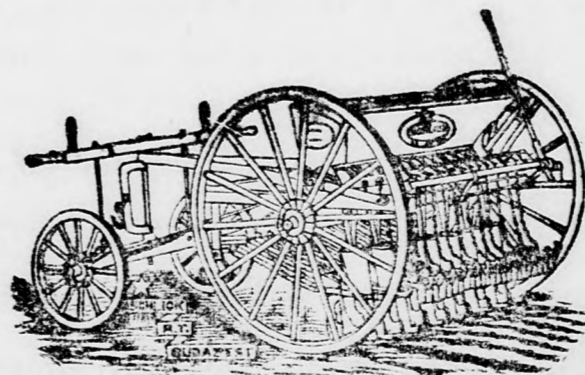
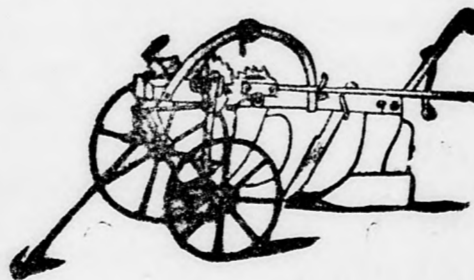
Árjegyzékek kívánatra ingyen s bérmentve.

Jegyzet. Van szerencsénk ezennel t. cz. üzletbarátaink tudomására hozni, hogy noha a VI. Podmaniczky-ut 14. sz. a. levő irodánk legnagyobb részét a k.-váci-uton levő gyártelepünkre helyeztük át, mindazonáltal ezen irodai helyiségünkben t. üzletbarátaink kényelme érdekében egy városi irodát tartunk fenn, valamint hogy ugyanott építési czikkeink és gazdasági gépeinkből raktárt létesítettünk.

Kiváló tisztelettel

(79-18.4)

A Schlick-féle vasöntöde és gépgyár-részvénytársaság igazgatósága.

A felszámolás alatt levő

Német-Szerb-Czernyai hitelszövetkezetnek felszámoló zárszámadási jelentése.

Az 1888 december 10-iki közgyűlésben megválasztott és kereskedelmi törvényszé-
kileg bejegyzett felszámoló az 1888. évi
zármérlegben kimutatott actívák és passívákat
13,114 frt 27 krnyi összegben felszámolás
végéig átvették és pedig:

Alaptőke	frt	8600.—
Tartaléktőke	"	1684.03
Betétek	"	2190.96
Tiszta jövedelem	"	639.28

A felszámolás alatt befolyt:

Ingóságokért frt 163.36, az 1888. mérlegben kitüntetett frt 154.38 leírása után	"	8.98
Váltókamatért	"	127.17
Összesen frt		13250.42

A felszámolás alatt kiadatott:

Alaptőke és tiszta nyeresé- ért (86 rész à frt 24.11)	frt	10673.46
Betétekért	"	2190.96
Betétkamatok és kamatadóért	"	140.64
Adó- és községi pótdóért	"	102.43
Irodaköltségeikért	"	76.66
Bélyegeikért	"	50.—
Fizetésért	"	50.—
Mérleg nyomása és felszámó- lási hirdetés	"	15.77
Összesen frt		13250.42

Német-Czernya, 1889 febr. 10.

Ném.-Szerb-Czernyai hitelszövetkezet felszámolás alatt:

Schleimer Miklós sk. Lichtfuss Fülöp sk.
Koch György sk. Schweininger Jakab sk.
Schleimer József sk. Schäfer Mátyás sk.
Katrein Henrik sk.

Fennebbi számadási jelentést a fő- és mel-
lékkönyvekkel összegegyeztetjük és helyben
találtuk. (119-1.1)

Német-Czernya, 1889 aug. 12.

A felügyelő bizottság:
Gavrilovits M. Weber Miklós.
Frauenhofer Mátyás.

!BOR!

Valódi magyarádi, tiszta saját termés 100
literen felüli hordókban a fogyasztási adó
betudásával

21 és 23 krral,
literenkint kimérve

28 és 30 krral

kapható Mellencei ut, 288. ház-szám alatt
alólirottnál.

(112-3.3)

Zachariás J.

2787. sz. 1890.

(114-3.2)

Pályázat.

Mokrin községben a segédjegyzői állomás
f. évi ápril 28-án, d. e. 10 órakor fog a
község-házánál választás útján betöltetni.

Felhivatnak mindazok, kik ezen 500 frt
fizetés és 100 frt lakbérrel javadalmazott
állást elnyerni óhajtják, hogy az 1886. évi

XXII. t.-cz. 74. §-ában említett minősítést,
nemkülönböztetve a hivatalos nyelven kívül a
szerb és német nyelvnek tökéletes birását
igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket
a választást megelőző napig ezen főszolga-
birói hivatalnál nyújtsák be.

Nagy Kikinda, 1890. évi márczius 30-án.
A járási főszolgabirói hivatal. Főszolgabiró
távol: Augusztin, szolgabiró.

Groszmann Zsigmond

okl. mérnöknek

m ű s z a k i i r o d á j á b a n
Nagy-Becskereken

belvízlecsapolási, földmérési, tagosítási, nemkülönböztetve a
magasépítészeti körébe tartozó bármilyen munkák utólagos
és mérsékelt díjazás mellett elvállaltatnak. (345-26.26)

IRODA: Begasor, Sinkay-féle ház, a gőzhajózási ügynökség mellett.

MOLL SEIDLITZPOR

Tavaszi
gyógyítás

Nyári
gyógyítás

Őszi
gyógyítás

Téli
gyógyítás

Csak akkor valódi ha minden dobozon a gyarjegy,
egy sas és MOLL A. sokszoro-
sított czéje látható.

Gyors gyógyhatás makacs gyomor- és altestbajok, gyomor-
güres, nyáik, gyomorfégés, székrekedésnél, májbajok, vértululás,
aranyér és a legkülönfélébb női betegségeknél. Egy eredeti doboz
használati utasítással 1 frt.

Raktarak az ország minden nevezetesebb gyógyszerüzében.
MOLL A. gyógyszerész cs. kir. udvari szállító, Bécs, Stadt, Tuch-
lauben 9.

Szétküldés naponta utánvét mellett, 2 doboznál kevesebb nem
küldetnek.

Elismerés MOLL A. urhoz Bécsben.

Ülőfoglalkozásonál az ön Moll-féle Seidlitzporai igen jó
hatást gyakorolnak; ismerem ezt egyszer s mindenkorra és szíve-
lyes isten fizesse meg-ét mondok érte; ezek a gyomrot jóva és
főt könnyűvé teszik.

Steinko P. J., lelkész Honnetschlag-ban.

MOLL-FÉLE FRANCIA BORSZESZ ES SÓ

Csak akkor valódi ha minden üveg MOLL A. véd-
jegyet és aláírását viseli.

Bedörzsölésül sikeres használat közzévé, esz, mindennemű
testfájdalmak és bennlásnál; burogatás alakjában minden sérelem
és sebnél, dagasztatok, gyuladásoknál. Belsőleg vízzel vegyítve hir-
telen rosszullet, hányás, kolika és hasmenésnél.

Egy üveg ára használati utasítással 90 kr. o. é.

Raktarak az ország minden nevezetesebb gyógyszerüzében és anyagkeres-
kedéseiben.

MOLL A. gyógyszerész cs. kir. udvari szállító, Bécs, Stadt, Tuch-
lauben 9.

Szétküldés naponta utánvéttel. Két üvegnél kevesebb nem küldetnek.
Elismerés MOLL A. gyógyszerész urhoz Bécs.

Kitűnő Moll-féle francia borszesz és sója vidékemen nagy-
szerűen működik. Küldjön nekem 50 üveggel, mivel az emberiség
segítségére készletet óhajtok tartani magamnál. Mély tisztelettel
(265-34)

Hornof, lelkész Micholup-ban.

Legjobb
bedörzsölő
szer

köszvény

csúz

és minden

meghűlési
betegségek
ellen.

Kapható Nagy-Becskereken: Menezzer Lipót, Kellner József és Kovács Sándor gyógyszer. uraknál.

Kronsteiner Károly

első cs. kir. osztr.-magy. kizárólagosan szabadalmazott

Homlokzat-festék-gyára

Bécs, III. Hauptstrasse 120, saját házban.
Kitüntetett arany érmekkel.

Szállítója a fő- és hercegi birtok- és a cs. és kir. katonai kezelőségek, valamennyi
vasutak, ipar-, hegy- és hámor-társulatok, a legtöbb építkezési vállalkozó és
építőmester, valamint sok gyár- és birtoktulajdonosnak.

Ezen homlokzat-festékek 1860 óta vannak forgalomban és előszeretettel
használatnak épületek, különösen: paloták, nyaralók, templomok, iskolák,
nyilvános intézetek, belső lakosztályok stb. efélék befestésére.

Ezekből 36 különféle minta áll rendelkezésre, kilója 16 krtól feljebb,
mészen feloldható, száraz állapot és poralakban küldetik el, és tekintettel az
alapszín tisztaságára az olajmázolással egészen azonos.

Mintakártyák és használati utasítások kívánatra ingyen és bérmentve
küldetnek meg.

Figyelmeztetés! Mintakártyáim számjai és alapszíneiben egészen hason-
lóan utánoztatnak, azért kérem, czégem és czímre figyelemmel lenni. (116-10.2)

Nyomatott a kiadó Pleitz Fer. Pálnál Nagy-Becskereken.

HIVATALOS MELLÉKLETE.

Nagy-Beeskerek, 1890. évi április hó 13-án.

Köiriratok.

Torontálvármegye alispánjától.
10336. sz. 1890.

Valamennyi főszolgabírónak és N. Beeskerek város polgármesterének.

A közadók kezeléséről szóló 1883. évi XLIV. t. cz. 29. §-a, illetve az 1889. évi XXVIII. t. cz. 1. §-a értelmében a III. osztályú keresetadó, a bányaadó, valamint a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyletek adóját illetőleg az adókiadás alkalmával megállapított adóösszegek mérve ellen benyújtott felebbezések elintézésére a kir. pénzügyigazgatóságok székhelyein az idézett XLIV. t. cz. 30. §-ában megszabott hatáskörrel és időtartamra felszólamlási bizottság alakítottatik.

Tudomásvétel és meghirdetés végett értesitem, hogy a n.-beeskereki kir. pénzügyigazgatóság székhelyén alakítandó szóban forgó felszólamlási bizottság elnökévé a nm. belügyministerium Vécsey István nagybeeskereki ügyvédet, helyettes elnökévé pedig Manojlovich Miklós nagybeeskereki ügyvédet nevezte ki.

Nagy-Beeskerek, 1890 márcz. 18.

Rónay, kir. tanácsos, alispán.

8997. sz. 1890.

Valamennyi főszolgabírósnak.

A vám- és rév jog gyakorlása, a hidak, kompok és egyéb átjárók fentartása körül elkövetett kihágások tárgyában kiadott szabályrendelet 3. §-a elrendeli, hogy a községi előljárók a község területén levő hidakra, kompokra és átjárókra folytonos felügyeletet gyakorolni és azok kezelését, valamint állapotát legalább egyszer havonként megvizsgálni s tapasztalt visszaélések, hiányokról pedig a járásbeli főszolgabírónak azonnal jelentést tenni tartoznak.

Kifolyólag ezen érvényben levő szabályrendelet idézett §-ából felhívom t. czimet, miszerint a községi előljárók havi vizsgálatairól a jelentéseket szigorúan követeljük be s ezek alapján hozzám minden hó 15-ig a járasa területén levő hidak, kompok és átjárók állapotáról jelentést tegyen.

Felhívom egyben t. czim figyelmét idézett szabályrendelet úgy 1, mint 4. §-ában foglalt rendelkezéseire utasítva, hogy azok szigorú betartásáról mindenkor gondoskodjon.

Nagy-Beeskerek, 1890 márcz. 10.

Rónay, kir. tanácsos, alispán.

9565. sz. 1890.

Valamennyi főszolgabírónak, N. Beeskerek város polgármesterének és a Torontál szerkesztőségének.

A fiumei cs. és kir. tengerészeti akademiába az 1890-91-iki iskolai év kezdetével való felvétel iránt a cs. és kir. közös hadügyministerium tengerészeti osztálya által kibocsátott és a „Budapesti Közlöny”-ben is közzétett „Pályázati hirdetményt” oly felhívással küldöm meg, hogy annak saját hatósága területén leendő közzététele végett köllőleg intézkedjék.

Nagy-Beeskerek, 1890 márcz. 13.

Rónay, kir. tanácsos, alispán.

Másolat. 9146. XIV.-1890. számhoz. — Pályázati hirdetmény a fiumei cs. és kir.

tengerészeti akademiába való felvétel tárgyában. A bekövetkező iskolai év kezdetével (szept. 16) a fiumei cs. és k. tengerészeti akademiában előreláthatólag 36 egészen ingyenes és féldíjmentes kincstári és fizetéses hely fog betölteni. Felvételnek helye van úgy az I., valamint a II. és III. évfolyamba is. A felvétel általános kellékei a következők*: az osztrák vagy a magyar állampolgárság (külföldiek részére ö cs. és apost. királyi felségének legmagasabb engedélye kívántatik meg); testi alkalmasság úgy a katonai nevelésre, mint az ezutáni tengeri hadi szolgálatra (a jelöltek orvosi megvizsgálására vonatkozó s az 1879. évi Tengerészeti Rendelet Közlöny XII. darabjában [a cs. és kir. hadsereg számára 1880 február 10-éről 250. Abth. 14. szám a rendelettel] közzétett Utasítás szerint kiállítva) kielégítő erkölcsi magaviselet; a teljesen betöltött 14. és még tul nem haladott 16. életév az I. évfolyamba való felvételhez, még tul nem haladott 17. életév a II. s még tul nem haladott 19. életév a III. évfolyamba való felvételhez; kielégítő összeredménnyel bevégezett előtanulmányok, és pedig: az I-ső évfolyamba való felvételhez a négy alsó osztály, a II. évfolyamba való felvételhez a hat alsó osztály és a III. évfolyamba való felvételhez valamennyi osztály elvégzése, valamely nyilvános reáliskola vagy gymnasium, avagy az ezen tanintézetekkel egyenjogított s az osztrák-magyar monarchiában levő valamely más tanintézetben. Kincstári helyekre tisztelnek s katonai, udvari és állami hivatalnokoknak fiai bírnak igényvel. Fizetéses növendékek azonban felvétethetnek oly magyar vagy osztrák állampolgárok fiai, a kik a megkívántató felvételeknek megfelelnek. Az élelmezési átalány egy fizetéses helyért ez időszerint évenként 800 frt, féldíjmentes helyért 400 frt, mely összegért a növendékre az intézetben fordítandó minden kiadás fedeztetik. Ezen átalány két egyenlő részletben fél évenként előre küldendő meg a cs. és k. tengerészeti akademia parancsnokságának, és pedig az első részlet minden évnek szept. hava 16-án, a második pedig márczius hava 16-án. A pályázók közül a felvételekre kijelölt ifjak Fiumében felvételi vizsgát kötelesek tenni. Ezen vizsga tárgyai az I. évfolyamra nézve: a) a német nyelv, b) mennyiségtan, c) történelem és földrajz, d) természettudományok. Ezen tárgyakban oly terjedelemben teendő a felvételi vizsga, amint azok a középiskola négy alsó osztályában előadatnak. A II. és III. évfolyamba való belépésre vonatkozó felvételi vizsga azon tantárgyakat öleli fel, melyek a tengerészeti akademia I., illetve I. és II. évfolyamában előadatnak, a nyelvekre nézve csupán a német nyelvből és a francia vagy angol nyelvből való felvételi vizsga kötelező. A fegyverek vagy a tengerészeti és katonai gyakorlatok ismerete nem követeltetik. A felvételi vizsga szeptember 10-én

*) A felvételi feltételek nyomtatásban „L. W. Seidl és fia” czégnél Bécsben kaphatók, és kívánatra a cs. és kir. közös hadügyministerium tengerészeti osztálya, a polai cs. és kir. kikötő tengerügyi hivatala, a trieszti tengerészeti kerületi parancsnokság és a fiumei tengerészeti akademia parancsnoksága által is kiszolgáltatnak. Az ezen akademiánál megüresedő magyar állami alapítványi helyek természetéről és magáról a nevelésről pedig bővebb tájékoztatást nyújt a Lánca Gyula által szerkesztett és a honv. minister által jóváhagyott „Az osztrák-magyar hadsereg kat. nevelő és képzőintézetei, különös tekintettel a magyar állami alapítványi helyekre” című munka, a mely Budapesten Grill udv. könyvtáránál kapható.

kezdődik, melyre a kijelölt pályázó ifjak idejekorán Fiuméba be fognak hivatni. A tengerészeti akademiában a kiképzés négy évig tart. A IV. évfolyamot kielégítő eredménnyel bevégezett növendékek II. osztályu tengerész apródokká neveztetnek ki. A legutolsó évfolyamban minden fizetéses növendék részére az utolsó élelmezési átalány részlet lefizetésekor azon összeg is lefizetendő, mely a kilépés esetén a tengerész apródi felszerelésre szükséges. A kincstári növendékek és alapítványosok felszerelése a kincstár által fedeztetik. A cs. és kir. tengerészeti akademiába való felvételt kérő folyamodványok a cs. és kir. közös hadügyministerium tengerészeti osztályához Bécsbe intézendők, állami vagy udvari szolgálataban levő egyének folyamodványait a felettes hatóság útján, magán személyek pedig a legközelebbi katonai tér-, állomás- és hadkiegészítési kerületi parancsnokság útján tartoznak benyújtani. Ezen kérvényeknek legkésőbbben július végeig Bécsben kell lenni. A felvételi folyamodványokhoz melléklendők: 1. keresztlevél vagy születési bizonyítvány, 2. honossági bizonyítvány (esetleg egy év lefolyása alatt utólag is be-terjeszhető), 3. katonai orvosi bizonyítvány, 4. a himlőoltási bizonyítvány, amennyiben a beoltás a katonarorvosi bizonyítványban nem igazoltatik, 5. a középiskolákban nyert összes iskolai bizonyítványok, ide értve az utolsó félévre vonatkozó bizonyítványt is. A hosszabb tényleges szolgálati kötelezettség elvállalásáról szóló nyilatkozatok kiállítása — miután e kötelezettség a védtörvény által ki van mondva — nem kívántatik. Bécs, 1890. évi február havában. A cs. és kir. közös hadügyministerium (tengerészeti osztály).

9328. sz. 1890.

Valamennyi járás főszolgabírósnak, Nagy-Beeskerek város polgármesterének és előadó karnak.

A vallás- és közoktatásügyi minister 3565. ex 1890. sz. a. kelt rendeletét az izraeliták megkeresztelésének az eredeti izr. születési anyakönyvben leendő feljegyzése tárgyában tudomásvétel, nyilvántartás és a járasa területén működő összes izr. anyakönyvvezetők értesítése végett másolatban kiadom.

Nagy-Beeskerek, 1890 márczius 11.

Rónay, kir. tanácsos, alispán.

Másolat. A vallás- és közoktatási m. kir. minister 1890 február 16-án 3565. sz. alatt kelt valamennyi egyházmegyei főhatósághoz intézett átiratának mása. Ismételt fordultak elő oly esetek, hogy izraeliták, kik valamely keresztény vallásra tértek át, vagyis megkeresztelkedtek, utóbb ismét izraelitáknak adták ki magukat s az izr. anyakönyvvezetőtől kivett eredeti születési anyakönyvi kivonattal egyes rabbikat és izr. hitközségeket tévedésbe ejtettek nemcsak, hanem az is megtörtént, hogy ily anyakönyvi kivonat alapján az illető izr. rítus szerint házasságra egybeadatott. Hasonló visszaélések megakadályozása céljából van szerencsém felkérni a ft. főhatóságot, méltotasság a hatósága alatt álló lelkészkező papságot utasítani, hogy izraeliták megkeresztelésénél jövőre mindenkor a következő módon járjanak el: Ha izraelita a keresztiséget kívánja felvenni, legelőször mutasson fel, vagy az izr. anyakönyvekben szükségessé váló utólagos bejegyzések szabályozása tárgyában 1889 márcz. 6-án 10442. sz. alatt kiadott körrendeletben előirt módon szerezzen be hiteles anyakönyvi kivonatot születéséről. Amint a keresztelés megtörtént, a keresztény

lelkész vezesse a keresztelek tényét, helyét és idejét az izr. születési anyakönyvi kivonatra s az így helyesbített anyakönyvi kivonatot tegye át hivatalból és haladék nélkül azon megye alispánjához vagy törvényhatósági joggal bíró város polgármesteréhez, melynek területén azon izr. anyakönyvvezető működik, ki a keresztelek alapjául szolgált születési anyakönyvi kivonatot kiállította volt. A törvényhatóság a helyesbített anyakönyvi kivonatot megfelelő utasítás mellett az illető izr. anyakönyvvezetőnek kiadván, ez utóbbi köteles a keresztelek tényét, helyét és idejét saját anyakönyvében a megfelelő bejegyzési tétel „Jegyzet“ rovata alatt feljegyezni, ennek megtörténtét a hozzá érkezett eredeti anyakönyvi kivonaton tanúsítani, s azt a törvényhatóság első tisztviselőjéhez rögtön megküldeni a keresztelek lelkészhez leendő visszaszolgáltatás végett, ki is az ujonnan keresztelek részére keresztelek anyakönyvi kivonatot csak akkor lesz jogosítva kiállítani, ha az izraelita anyakönyvvezető által a leírt módon láttamozott születési anyakönyvi kivonatot kezébe visszakérült, s megőrzés végett levéltárában letéttetett.

Körözüvények.

10349. sz. 1890.

Pozsony szab. kir. város kapitányi hivatalának f. évi márczius 14-én 2833.-1890 sz. a. kelt átirata folytán, felhívom czimedet, miszerint a hirdetményt körözüteni és az eredményt ide 30 nap alatt bejelenteni sziveskedjék.

N.-Beckerek, 1890 márczius 18.

Alispán hiv. távol:
Dániel, m. főjegyző.

Másolat. 2833. szám 1890. Hirdetmény. Tegnap este a következő tárgyak lettek ellopva:

1 pár brilláns fülfüggő.
1 arany medaillon nyaklánczczal.
1 fekete bőrű pénztárca, kék selyemmel bélelve, kívül új ezüst lemezzel rajta fal-koronával; továbbá:
1 fekete bőrű, kéken bélelt pénztárca, külső lapján emaillozott, a genfi keresztet ábrázoló fémpaizszal „Erste Hilfe“ czimű felirással.

1 zöld és vörös selyemből kötött pénztárca, aczél lakattal.

5 drb 100 frtos és 1 darab 50 forintos, továbbá tizes- és ötös papirpénz körülbelül 920 forintnyi összegben — továbbá még 600—800 frtnyi különböző papirpénz, köztük 40 darab egészen új egy forintos; ezenkívül;

23 drb cs. és kir. arany.
1 drb nagy aranypénz „Topiadi genua“.
1 drb négyes arany.
3 drb a királyi pár jubileumára vonatkozó emlékérem.
2 drb 20 markos arany.
2 drb souveraind'or.
2 drb Imperial.
2 drb Napoleond'or.
2 drb Magyar 8 frtos arany.
2 drb hollandi arany.
2 drb belga arany.

10 drb ezüst forint, ezek között 1 drb ugynevezett angyalforint; 1 darab magyar hatos 1849. évről és több régi tallér és huszas.

A fent jelzett brilláns fülfüggők „a jour“ vannak foglalva, körülbelül 600 forintnyi értéket képviselnek és fekete atlaszból készült fekete bársonnyal bélelt tokban voltak.

A fent jelzett medaillon előlapján egy

borsónagyságu, brillánskövekkel környezett, keleti gyönggyel diszítve, barna bőrű kék bársonnyal bélelt tokban volt. Azonkívül még ellopattak 1 barna bőrű, barna bársonnyal bélelt arany inggombgarnitúrát tartalmazó tok (manschetta gombok nélkül.)

1 régies vaspénztár elromlott lakattal, mely különféle ezüst és arany pénzeket tartalmazott.

1 kötött zöld vagy chamois színű munkerszény zsinórokkal, mely különböző egynehány 100 frt értékű arany és ezüstpénzeket tartalmazott.

A ki a lopott tárgyak nyomára vezet, a megkerülő értéknek 10 százalékát kapja jutalom fejében.

Pozsony szab. kir. város rendörkapitányi hivatala 1890 márczius 14. A rendörkapitány.

7109. sz. 1890.

Tolnamegye alispáni hivatalának f. évi február hó 16-án 2288. sz. a. kelt átirata folytán, felhívom czimedet, miszerint a csatolt körözü ivben jelzett egyént körözüteni és eredmény esetén ide azonnal jelentést tenni sziveskedjék.

Nagy-Beckerek, 1890 február 24.

Rónay, kir. tanácsos, alispán.

Másolat. Tolnavármegye alispánjától. — 2288.-90. alisp. sz. Valamennyi törvényhatóságnak! Dobrovics József csavargó fia, — a helybeli fogházba lopás miatt egy havi fogság büntetését letöltvén, annak illetőségi helyére leendő tolonczozása vált szükségessé. Nevezett kihallgatván sem életkorát sem születési helyét megnevezni nem képes — csak arra emlékszik, hogy atyját Dobrovics Alajosnak, anyját pedig Angyal Klárának hívták — kik állítólag Dombóvár községében, mintegy 9—10 év előtt haltak el. Van szerencsém tehát hivatalos tisztelettel megkeresni a tek. társhatóságot, hogy a fentiek alapján hatósága területén nevezett szülők illetőségének kipuhatolása céljából; az anyakönyvek átvizsgálása mellett a szabályszerű eljárást megindítani, s az eredményről engem

mielőbb értesíteni sziveskedjék. Szegszárdon 1890. évi február hó 16-án. Simoncsics s. k. alispán.

7962. sz. 1890.

Vasvármegye tekintetes alispáni hivatalának f. évi február 10-én 3585. sz. a. kelt átirata folytán felhívom czimedet miszerint a csatolt hirdetményben jelölt egyént járása egész területén körözüteni sziveskedjék.

Rónay, kir. tanácsos, alispán.

3585. sz. 1890. Valamennyi tekintetes törvényhatóságnak. Van szerencsém az iránt megkeresni a tekts társhatóságot hogy 1834. évben Sorki-Kápolnán született Tóth Erzsébet törvényhatósága területén nyomoztatni, és feltalálása esetén tőle az 1889. évben a Szt. Rókus kórházban történt ápolása folytán felmerült s általunk előlegezett 41 frt 28 kr. gyógyköltséget beszédni és azt ide megtéríteni, vagyontalansága esetén pedig illetőségi viszonyaira nézve tüzetesen kihallgatni és a felvett jegyzőkönyvet megküldeni sziveskedjék. Szombathely, 1890 február hó 10-én. Reiszig, vasvármegye alispánja.

8148. sz. 1890.

A zombolyai járás főszolgabírói hivatalnak f. é. február hó 27-én 1007. sz. a. kelt átirata folytán felhívom czimedet, miszerint a csatolt körözü levélben jelzett csikót járása egész területén a legerjedtebb módon közhírré tenni és az eredményről 30 nap alatt jelentést tenni sziveskedjék.

Nagy-Beckerek, 1890 márczius 4-én.

Rónay, kir. tanácsos alispán.

Másolat. A zombolyai főszolgabírószágtól. 1007. sz. 1890. Körözüvény. Gróf Csekonits Endre esztergomi majorjából f. hó 21-én éjjeli 10—11 óra közben 1 drb 2 éves pej paripa homlokán fehér foltos nyakán ismeretlen bélyegű 300 frt értékű csikó az istállóból a kötőfék elszakítása után a nyitott ajtón keresztül kiszökött s ez idő óta nyomtalanul eltűnt. Felkértem mindazok kik ezen csikó hollétéről tudomással bírnak, hogy azt a zombolyai járási főszolgabírószághoz bejelentsek. Zombolya, 1890. évi február hó 27-én. Bielek Antal, s. k. főszolgabíró.

8640. sz. 1890.

A pancsovai járás főszolgabírói hivatalnak f. évi február hó 28-án 388. sz. a. kelt átirata folytán felhívom czimedet, miszerint a csatolt körözüvényben jelzett egyént járása területén körözüteni és 30 nap alatt jelentést tenni sziveskedjék.

Nagy-Beckerek, 1890 márczius hó 8.

Rónay, kir. tanácsos, alispán.

Másolat. Pancsovai főszolgabírószágtól. 388.-III. sz. 1890. Tekintetes alispáni hivatalnak Nagy-Beckereken. Fitoran Velimir dolóvai illetőségű 1859-ik évben született gör. kel. vallású egyén kinek haja barna, szemei feketék, szemöldöke fekete, orra rendes, szája kicsiny, álla tojásdad, arca hosszas, különös ismertető jelei válla magasabb, mint szökevény lett kinyilvánítva. Hivatalos tisztelettel van szerencsém körözütetés végett bejelenteni. Pancsova, 1890 február 28. Radoszavlyevics, s. k. főszolgabíró.

9037. sz. 1890.

A perjámosi főszolgabírói hivatalnak f. é. márczius hó 6-án 1189. sz. a. kelt átirata folytán felhívom czimedet, miszerint a körözü ivben jelzett egyént járása területén körözüteni és az eredményről ide 30 nap alatt jelentést tenni sziveskedjék.

Nagy-Beckerek, 1890 márczius 10.

Rónay, kir. tanácsos, alispán.

Másolat. 1189. sz. 1890. Perjámosi főszolgabírószágtól. Tekintetes alispáni hivatalnak N.-Beckereken. Szombathy György korcsmáros Egres községből mult hó 21-én ittas állapotban hazulról családjától eltávozott s ez ideig vissza nem tért. Személyleírás: Neve: Szombathy György, zsigmondházi aradmegyei illetőségű, termete alacsony, kora 60 éves, vallása róm. kath., állapota nős, gyermektelen, foglalkozása: korcsmáros, orra és szája rendes, arca kerek, haja özbevegült, szemei feketék. Különös és ismertető jele nincs. Távozásakor fekete posztó ruhát viselt; állítólag Perjámos felé vette útját. Mely fentti eset körözütetés végett mai nap fentti sz. alatt a rendőri közlöny kiadóhivatalával közöltetett. Perjámos 1890 márczius 6. Gyertyánffy, főszolgabíró.

